

МИХАИЛ БУЛГАКОВ
ЗЛАТНИТЕ
КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА
ФЕРАПОНТ ФЕРАПОНТОВИЧ
КАПОРЦЕВ

Превод от руски: Лиляна Минкова, 2003

chitanka.info

В кореспонденциите на Ферапонт Ферапонтович Капорцев (живее в провинцията) съм поправил само неуместния правопис. С една дума, кореспонденциите са автентични.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ ПЪРВА

ОГНЕУПОРНА АМЕРИКАНСКА КЪЩА

Известно е, че жилищната криза е придобила общодържавни мащаби, стигнали чак до нашия Благодатск. Няма как да не е така, защото поради предизвиканата от НЕП-а раждаемост народонаселението се увеличава със застрашителна бързина. Та тъкмо затова нашият известен кооператор Павел Фьодорович Петров (заменете името с буквите „Пъ,Фъ,Пъ“, инак ще стане скандал) реши да се справи с положението по кооперативен начин. Той е всъщност интелигентен човек, но и по американски оправен и бързак. Като начало съпругата му, въпреки всички очаквания, роди вместо едно дете — близнаци, с което подтикна Петров към кооперативни действия.

С разрешение на началството той откри жилищно-строително кооперативно бюро в състав Н.Н.Л. (агроном от първия брак на неговия баща) и В.А.С. (годеник на сестра му — ръководител на хоровия кръжок при културната комисия) и с вноски от дванайсет десетачки за изграждане на американска къща от огнеупорен тип — невероятна новина в нашия град.

Представете си смайването на закоравелите благодатчани, когато на ъгъла на улиците Новосвятска и Парижка комуна израсна като гъба двуетажна къща на изплащане с три апартамента и с удобства.

Тя беше с островърх покрив и много приличаше на чужбинските къщи по картичките от Швейцария. Най-смайващото беше, че къщата се оказа огнеупорна, което предизвика строителна треска и подаване на молби до изпълкома (сега всички си ги изтеглиха).

Глупаците от нашия град се присмиваха на Петров, предлагаха му да изпробва къщата с газ, но той не се съгласи, което се оказа голяма грешка, защото сега нямаше да ходи въпреки приближаващото лято с шуба и с календар в ръце!

На 5 април цялото строително бюро докара децата си и всичките си партакеси (къщата е с цвят на пепел от цигара), а Петров стигна

дотоам, че дори си прокара телефон.

На 19-ти, навръх първия ден на Великден през нощта, нашата бдителна пожарна команда беше вдигната на крак от съдбоносно повикване от телефона на Петров:

— Пожар!!!

Нашият началник на пожарната Салов отговорил по телефона:

— Ще бъдете глобен за лъжливо повикване и пьянска великденска шега. Това не е възможно!

Петров се дръпнал разплакан от телефона и не могъл нищо друго да направи, понеже жицата била вече изгоряла.

Когато вследствие на видяното от кулата зарево нашите храбреци–пожарникари най–сетне дошли, сварили цялата жилищно–американска компания да стои облечена в топли шуби на улицата, а къщата била изгоряла като факла, та успели да спасят само пръстените на съпругата, резервната шуба на главния американец Петров, тенджерата и календар с лика на всеруския старейшина. Сега е заведено дело: „За пожара в огнеупорната къща.“ Според мен глупаво дело! То ще завърши, разбира се, без резултат, защото Салов открил, че е станало самозапалване на жици на тавана.

Та така странно става всичко при нас в провинцията. В Москва къщата със сигурност нямаше да изгори.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ ВТОРА

ЛЪЖЕДМИТРИЙ ЛУНАЧАРСКИ

(ОТ ПРОВИНЦИЯТА, ОТ КАПОРЦЕВ)

В нашето славно Благодатско учреждение си имаме изключителен секретар. Ние високо го ценим, още повече, че той скоро ще ни напусне.

То мястото на човек като него, разбира се, не е в Благодатск, а в Москва или, в краен случай, в Ленинград. Още повече, че той твърди как имал връзки.

Над бюрото си секретарят ни беше окачил изреченията: „Ръкостисканията пренасят зарази“, „Ако си дошъл при зает човек, не му пречи“, „За външни лица разговорите по телефона строго забранени“, освен това се беше оградил с решетка като тази около

паметника на Карл Либкнехт, с което се беше откъснал окончателно от масите.

Който и да отвори уста през решетката, той му казва само една дума: „По–кратко!“ По–кратко, та по–кратко. Като гарван на клон грачи.

Един прекрасен ден пред решетката застанал младеж. Много добре облечен, палтото му с реглан ръкав. Червенокос. Мустачки. Папийонка. Взел стол и седнал. Секретарят напъдил с грак всички от решетката и го пита:

— Вие какво ще обичате? По–кратко!

Отговаря му:

— Няма нищо, другарю, зает сте, аз ще почакам.

Гласът му великолепен, интелигентен.

Онзи свъсва вежди и го подканва:

— Няма нищо, казвайте. По–кратко.

Отговаря му:

— Вижте какво, другарю, назначен съм при вас.

— Как се казвате? — вдигнал вежди нашият.

А онзи:

— Луначарски. — Младежът се изкашлял скромно и повторил много учтиво: — Луначарски.

Нашичкият отворил кошарката и го поканил:

— Заповядайте вътре — (вече няма „по–кратко“). — Моля да ме извините — (забележете: моли за извинение) — и пита: — Да не би да сте роднина на Анатолий Василиевич?

Онзи:

— Това няма никакво значение. Негов брат съм.

Хубаво „няма значение“! Решетката веднага отишла по дяволите.

Стол.

— Пушите ли? Седнете! Позволете да ви попитам, а на каква длъжност?

Онзи:

— Като завеждащ.

Чудесно!

Нашият завеждащ тъкмо бил извикан в Москва да даде обяснение за парната мелница и вече знаехме, че ще дойде друг.

Какво станало със секретаря и с всички останали, чак ми е трудно да опиша — изпаднали в див възторг. Оказало се, че докато пътувал насам, на Дмитрий Василиевич му откраднали всички документи, а във влака, вече близо до Красноземск, му свили и парите, та той пристигнал в нашия Благодатск с каруца, караща манифактура. Но най-интересното било, че му откраднали и куфара с бельото. Всички събрали се били във възторг, че могат да помогнат.

Ето и списъка на нашите кариеристи:

1) Секретарят дал засмяно 8 десетачки.

2) Касиерът — 3 десетачки.

3) Завеждащият личен състав — 2 десетачки, сапун, пешкир, чаршаф и бърснач (оня не му го върнал).

4) Счетоводителят — 42 рубли и три пакета цигари „Посланически“.

5) Освен това на брата на Луначарски му дали срещу заплатата 50 рубли аванс.

След което го повели да се запознава с учрежденията и да приема работата. Оказал се ужасно възпитан, приел всички заявления и на всяко написал: „Да се удовлетвори.“

Секретарят станал същинска фурия, вече не ходел, а летял като перце. Предлагал да телеграфират веднага в Москва относно документите, но столичният гост измислил нещо по-добро. „Аз — казал — и без туй ще тръгна веднага да инспектирам околията и ще стигна чак в Красноземск, а оттам лично ще уредя всичко по пряката телефонна линия“.

Всички се смаяли от невероятната му експедитивност и енергия. В Благодатск имаме само един автомобил и Дмитрий Василиевич заминал с него за пряката линия (преди което секретарят му дал одеяло, два фунта салам, бял хляб, а като изненада сложил и бутилка силна английска водка).

До Красноземск с кола са три часа път. Е, да речем, че ще остане на пряката линия час, за връщане ги сложи още три часа. Колата се върнала в единайсет часа вечерта, шофьорът бил пиян и рекъл, че Дмитрий Василиевич останал да пренощува при тамошния председател и наредил да му пратят колата утре за три часа следобед. На другия ден пратили колата. Пристигнала тя — Дмитрий Василиевич го няма. Никой не можел да разбере какво става.

Секретарят веднага лично — хоп в колата и в Красноземск. Връща се на лугата сутрин като тъмен облак и никого не гледа в очите. Ние нищичко не разбираме. Счетоводителят се усети за четирийсет и двете си рубли и пита с треперещ глас:

— Ами Дмитрий Васи́лиевич къде е? Да не се е разболял?

А нашият само прехапа устна и:

— Другарю Проку́ндин, ос-та-ве-те ме на мира. Затръшна вратата и си тръгна.

Ние при шофьора. Оня се хили. Абе магия и половина! Никакъв Дмитрий Васи́лиевич не е нощувал при председателя. Секретарят попитал дали Луначарски е разговарял по пряката линия, та тамошните хора направо решили, че се е побъркал. Секретарят даже изтичал до гарата, попитал дали не са виждали младеж с одеяло. Видели го, рекли му, в бързия влак. Само вратовръзката му не била като описаната.

Направо се ужасихме. Същинска магия. Сякаш в града ни е идвал призрак.

После касиерът попита изведнъж шофьора:

— Вратовръзката да е била зелена?

— Ми да.

А касиерът изведнъж изтърси:

— Признавам си, аз, магаре с магаре, освен трите десетачки и копринена връзка му дадох назаем.

Чак тогава всички ахнахме и се сетихме, че е самозванец.

* * *

Оня беше глобил с 222 рубли нашите подлизурковци. Без да се смятат вещите и почерпките. Та на ти сега едно „по-кратко“.

Ваш кореспондент Капорцев.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ ТРЕТА

ВАНКИН ГЛУПАКА

Чуден е Днепър при хубаво време, но още по-чуден е прочутият ни профдеец на XX век Исидор Ванкин, дето се лепна като смокинов лист за нашия работнически клуб.

Нито една идиотщина в нашия живот не минава без намесата на Ванкин.

Откровено казано, все се надявахме, че ще го приберат в центъра, но да се държи Ванкин в центъра е, разбира се, невъзможно.

Но ето че се случи събитие. Един прекрасен ден две работнички от нашия завод, Маря и Даря, родиха едновременно — и двете момиченца, — само дето това на Маря беше червенкосичко, а това на Даря — обикновено. Чудесно! Нашият председател на профкомитета е много енергичен човек, та решихме да направим гражданско кръщение и на двете.

Ех, ясно и очевидно: без Ванкин няма да мине. Той се явил начаса и предложил на щастливите майки имена за техните мъничета: Барикада и Бебелина. Тъй че първата ставала Барикада Анемподистовна, а втората просто Бебелина Иванна, но и двете майки се отказали с плач и дори искали да си вземат отрочетата обратно.

Тогава Ванка ги сменил с други две имена: Месалина и Пестелина, добре че председателят на заводския профкомитет успял да го сложи на място, като обяснил, че име Месалина няма, а така е озаглавен филм.

Най-сетне Ванкин се видя на тясно. Той се кротна, а ние измислихме с обединени усилия две красиви имена: Роза и Клара.

— Кръщенето ще стане бонбон — обеща нашият председател, потривайки мазолести ръце, — дано само Ванкин да не изпорти нещо.

В клуба на името на др. Луначарски пълно с хора, игла няма къде да падне, всички лампи светят, лозунгите сияят. Щастливите майки седят на сцената с повитите бебета и радостно ги дундуркат.

Обявиха имената и председателят предложи, който желае да вземе думата. Изтъпани се, разбира се, нашият хубавец Ванкин. И заяви:

— Предвид на това и като се вземе под внимание, скъпи другари, че на нашите трудови бебета дадохме имената Роза и Клара, предлагам да почетем с траурен марш паметта на скъпите ни борци. Музика, свири!

Нашият диригент и завеждащ музикалната секция подхвана гръмко „Вий жертва паднахте“. Всички станаха, ужасно объркани, а в това време околността се огласи от плача на Даря, майка № 2, понеже нейното бебе Розичка се беше поминало в ръцете ѝ.

Една картина беше, думи нямам! Първата майка каза на Ванкин само:

— Благодаря ти, негоднико! — И се втурна с бебето си при попа, който кръстил детенцето не Клара, а в чест на майката просто Мария.

Останалият женски елемент направи на Ванкин толкова кръщение, че той едва успя да избяга през задната врата на клуба.

Нашата изтъкната лекарка Ол. Мих. Динамит напразно се мъчеше да обясни на събралите се, че момиченцето е починало от неизлечима на неговата възраст болест на червата, то вече било вдишало температура 39 градуса и щяло да си умре, каквото и име да му сложат, но хората изобщо не я слушаха. Всички се разотидоха, убедени, че Ванкин направо е удушил момиченцето с траурния марш.

Та ей такива ми ти работи стават в нашия затънтен край...

С уважение, Капорцев

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ ЧЕТВЪРТА

БРАНДМАЙСТОРЪТ ПОЖАРОВ

Най-покорно ви моля, другарю литератор, да опишете нашия брандмайстор на пожарите (презимето с малка буква — М. Б.), колкото може по-красиво, с рисунка.

Имахме си ние на Н-ската гара на Балтийската съветска жп линия един брандмайстор, гражданчето Пожаров. Ей, ама той наистина беше над пожарите Пожаров, същински Херкулес беше тоя наш храбър брандмайстор.

Първата работа на брандмайстора беше да налети в абсолютно всички помещения и да направи всички кюмбета „циганска любов“ на пух и прах, та нашите железничари, другари-граждани, братчета-сестричета, изпомръзнаха като дървеници.

Пожаров налетя на клуба ни с каска, като същински средновековен рицар, искаше да го заличи от лицето на земята, крещеше, че клубът ни бил антипожарен. Нашият профсъюз влезе в битка с Пожаров, застъпи се и води с разрушителя на нашия бит

сражение на цели седем заседания, та стана същински Перекоп. За клуба мога да кажа, че хората от нашия профкомитет навряха Пожаров в миша дупка. Да, но на библиотечния фронт Пожаров си го върна с фанфари и изтръгна из корен дори мисълта за печки, поради което другарят Бухарин с неговата азбука и Лев Толстой станаха на ледени шушулки, а на народонаселението в библиотеката се сложи край отнине и вовеки. Амин. Амин. Просвещавай се където си щеш.

Но с всичко това гражданинът брандмайстор все още не беше доказал достатъчно добре своята преданост на Октомври. Докато ние го чествахме, той възвести със звуци на тръба в двора на пожарната команда, че му е поднесъл подарък, като е разглобил пожарната кола до последното й винтче. Сега няма кой да я сглоби и в случай на пожар ние ще си изгорим до един, без да гъкнем. Хубав подарък си получи годишнината, нали?

Но най-добре подреди брандмайсторът нашата взаимоспомагателна каса. Взе от нея една десетачка и отпраши в неизвестна посока. Твърдяха, че уж били видели Пожаров да се насочва към близката до Москва гара Х. Поздравяваме ви, братя краймосковчани, ще видите дявола по пладне.

Пожарният ни живот продължи точно два месеца и настъпи пълна тишина със студ като на Северния полюс. Лека й пръст на десетачката, но добре ще е все пак да я върне и взаимоспомагателната да си я прибере под ключ в огнеупорната каса.

Презимето ми, „Капорцев“, не го слагайте, ами ме подпишете направо „Магнит“ и направете гореизложеното по-язвително.

Забележка:

Мили Магнит, по-язвително, отколкото сте представили вие вашия брандмайстор, аз не бих могъл.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.